

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete elnökjelöltjének programja

Barátné Hajdu Ágnes

A 2019-ben megalapításának nyolcvanegyedik évfordulóját ünneplő Magyar Könyvtárosok Egyesülete a társadalmi és gazdasági körülményekre reagálva számos átalakuláson ment keresztül mind céljait, mind eszközeit, módszereit illetően. A 2019 és 2023 közötti időszakban továbbra is folytatni kell az eddig elkezdett munkát, de dinamikus megújulásra is szükség van, mely erősíti az Egyesület szakmapolitikai szerepét, ezzel emelve mind a könyvtárak, mind a könyvtárosok rangját és növelve a lehetőségeket.

Az előző ciklus bővelkedett nehézségekben, mind az anyagi lehetőségeket, mind társadalmi környezetünket tekintve, mind az egyén, mind az intézmények szintjén. Nem újdonság ez. A korszerű könyvtár az állandóan formálódó környezet kihívásai között teljesít és szolgáltat, a változásokra jól reagáló rendszer, amely önmagát újra meghatározva, a minőségi elvek és indikátorok dinamikus átalakulását is integráló intézmény.

Az elmúlt években gyakran kerültünk olyan helyzetbe, hogy ismét meg kellett / meg lehetett fogalmazni küldetésünket és az előttünk álló teendőket. 2016-ban kidolgoztuk egyesületünk stratégiáját a 2016-2021 közötti időszakra. Az ebben foglaltak, valamint az alapszabály pontjai adják működésünk kereteit, kijelölik azokat a célokat és kulcsterületeket, ahol feladataink vannak.

Programomban a stratégiában megfogalmazott küldetésünknek megfelelően a következőképpen szeretném alakítani a szervezet működését:

„A Magyar Könyvtárosok Egyesülete mint civil szakmai szervezet, feladatának tekinti az új és innovatív szakmai kezdeményezések ösztönzését, támogatását és megismertetését; a tagság szakmai és általános ismereteinek, valamint kompetenciáinak folyamatos építését; önmaga szüntelen fejlesztését, múltjának szakszerű, hű feltárását, hagyományainak ápolását, a magyar könyvtáros társadalom szakmai érdekképviselését a változó társadalmi és szakmai körülmények között.”

Meggyőződésem, hogy könyvtáraink, a felkészült és elkötelezett könyvtárosok nélkülözhetetlen segítői a nemzetgazdaság növekedésének. Az esélyegyenlőség egyik biztosítója a könyvtár, az információhoz való szabadhozzáférés segíti a felzárkózást, az

esélyteremtést. A könyvtárak alapvető feladata a művelt, demokratikus, értékeket képviselő szemléletformálás, a helyi társadalom erősítése. Fontos, hogy a Magyar Könyvtárosok Egyesülete, tudatosítsa *a könyvtárak és könyvtárosok társadalomban betöltött értékteremtő és értékőrző szerepét. Az információközvetítésben jártas könyvtáros alapvető fontosságú az oktatásban, meghatározó az információs műveltség kialakításában, nélkülözhetetlen a tudományos kutatásban, küldetése van az emberi értékek alakításában és a világszemlélet formálásában.* Glória Perez-Salmerón IFLA elnök jelmondatával élve, *a könyvtárosok, könyvtárak a változások motorjai.* Olyan változásokéi, melyek előre viszik a társadalmi fejlődést, segítenek az emberek kiteljesedésében, a közösségek építésében és erősítésében.

Céлом, hogy megőrizsem és erősítsem az MKE szekcióinak sokszínűségét és kezdeményező képességét, ugyanakkor az erőnk nyilvánvalóan az egységben, a közös gondolkodásban és cselekvésben, valamint az együttműködésben rejlik. Fontos stratégiai feladatnak érzem a fiatal generációk bevonását és elköteleződését az egyesületi munkába. Erre számos sikeres törekvésünk volt már az előző időszakban is, és ezt szeretném folytatni a jövőben is. Az Egyesület több mint nyolcvan éve véleményformáló erő, a közgyűjteményi területen legnagyobb civil szervezet, melynek erejét a tagságban rejlő tudás, elhivatottság, igényesség, cselekedni kész szemlélet adja. Erre kell a továbbiakban is építeni. Sinikka Sipilä, volt finn IFLA elnökhöz hasonlóan vallom, hogy: *az egyenrangú és innovatív társadalom biztosítékai az erős könyvtárak és felkészült könyvtárosok.*

A Magyar Könyvtárosok Egyesületének, hivatásunk meghatározó civil szervezetének nagy a felelőssége. Szakmai érdekképviseleti munkáját a tagság igénye, véleménye határozza meg, amelyet az alapszabály, az aktuális szakmapolitikai kérdések és trendek, a jogszabályi környezet, valamint a folyamatos megújulás iránti elkötelezettségünk természetesen befolyásol. Programomban a fenti elvekhez igazodom, és ezekre alapozva kívánom eredményessé és hatékonyabbá tenni az Egyesület tevékenységét.

Átfogó céloom

Az értékes hagyományaink megőrzése mellett a Magyar Könyvtárosok Egyesülete folyamatos és dinamikus megújulásának elősegítése, mely erősíti az Egyesület szakmapolitikai szerepét, emelve mind a könyvtárak, mind a könyvtárosok rangját. Bebizonyítható, hogy a tudásmegosztás és tudástranszfer olyan értékteremtő, innovatív tevékenység, amiért a könyvtárak működtetése és fejlesztése gazdaságos, hatékony társadalmi befektetés.

Az információhoz való szabad hozzáférés egy olyan közös alapelv, mely szükségszerűen átszövi valamennyi kitűzött célkitűzést és feladatot.

Az alapszabályban rögzített feladatok felsorolása nélkül vállalni kell azok minél hatékonyabb megvalósítását.

Feladatok a szakmai érdekképviselet területén:

Szerepvállalás a társadalom fontos feladatainak megoldásában:

- a közkönyvtárak mindenki számára elérhető szolgáltatásaival,
- az iskolai könyvtárak oktatásban betöltött szerepének erősítésével és tudatosításával,
- a felsőoktatási könyvtárak magas szintű tudományos, tartalomgazdai és az oktatás és a kutatás színvonalát emelő tevékenységével,
- a különböző szakkönyvtárak szakterületük speciális szolgálatának húzóerejével,
- a nemzeti könyvtár szolgáltatásai rendszerének megújítása és megfelelő elhelyezése a korszerű megőrzés és hozzáférhetővé tétel, valamint az egész könyvtári rendszer számára nyújtott központi szolgáltatások fejlesztése által az ország kulturális eredményeinek kiemelése érdekében,
- a Könyvtári Intézet korszerű és a könyvtárak társadalmi szerepvállalását szolgáló elemző tevékenységével.
- Részvétel a kulturális, az oktatási, a közgyűjteményi- és egyéb szakpolitikai folyamatok elindításában, alakításában, a kezdeményezések, jogszabályok véleményezésében.

Trendek. Igazodás és alakítás:

- Összhangban az ENSZ 2015 szeptemberében indult programjával, a Fenntartható Fejlődési Célokkal és az Agenda 2030 elveivel, a hazai és nemzetközi fórumokon képviseljük, hogy a megnövekedett információmennyiség felhasználása megalapozza, és egyre fontosabbá teszi az információs műveltséget.
- Az Európa 2020 Stratégia keretén belül számos további feladat fogalmazódik meg, pl. versenyképesség, tudásalapú társadalom, élethosszig tartó tanulás (nem formális és informális képzési programokat), találkozási hely.

- A Public Library 2030 alapítvány céljaihoz igazodva a könyvtárak érdekeinek képviselete, érdekérvényesítés az Európai Parlamentben.
- Tovább folytatjuk nemzetközi tudományos konferenciasorozatunkat, a kompetenciákkal kapcsolatban, mely nem csupán az egyéni kompetenciáink fejlesztéséhez ad segítséget, hanem a hazai és külföldi jó gyakorlatok segítik ezen megoldások elterjesztését, összekapcsolják a hazai és nemzetközi folyamatokat, és lehetőséget teremt könyvtárainknak és könyvtárosainknak a nemzetközi szintéren való megjelenésre és képviseletre.

A könyvtárosok motiváló és méltó illetményrendszerének érdekében:

Fontos hangsúlyozni, hogy a könyvtárosoknak, a kultúra más területén működő hivatások képviselőihez hasonlóan, a mai globalizált világban kitüntetett szerepe van a magyar kultúra megőrzésében, feldolgozásában, a modern ismeretátadásában. Elhivatottságunk, tevékenységünk nélkül identitásunk megőrzése, biztosítása, folytonos, a gyökerekből táplálkozó megújulása nem valósulhat meg. Ehhez a munkához magas szintű szaktudás, képzettség, elkötelezettség és gyakorlat kell.

Célok:

- a 2014-ben kidolgozott életpálya modell elemeinek finomítása, a béremelés elérése, a minősítési eljárások részleteinek megfogalmazása, egy motiváló és egyben biztosítékokat is magában foglaló illetményrendszer bevezetése, és az elismerések rendszerének újragondolása,
- a közgyűjteményi és közművelődési civil szervezetekkel való folyamatos egyeztetés, és közös képviselet,
- a kormányzati szervekkel való párbeszéd folytatása.

Célom a szakmai érdekvédelmi tevékenység további erősítése, együttműködve más könyvtáros és civil szervezetekkel. Feladataink minél jobb teljesítése érdekében szükséges könyvtárosi ismereteink és kompetenciáink fejlesztése. A fenti célkitűzések megvalósítását, valamint a több lábbon állást is segíti az Egyesület alapítványa.

Elnöki programom fontos része, hogy törekszem az MKE 2016-2021 közötti stratégiai céljainak megvalósítására, kiemelten is:

- A könyvtáros szaktudás folyamatos megújításának és elismerésének biztosítására. A könyvtárosi hivatás megbecsülésének megőrzésére és növelésére.
- Aktív részvétel a könyvtárosképzésben érdekelt felek párbeszédének folyamatos fenntartásában.
- Az új partnerkapcsolatokra való nyitottság a könyvtárak társadalmi beágyazottságának és szerepvállalásának növelése érdekében.
- Innovatív és hatékony módszerek keresése és megismertetése a várható kihívások kezelésében.
- A nemzetközi szerepvállalás erősítése. Az együttműködés folyamatos ápolása és erősítése szükséges a határon túli magyar könyvtáros egyesületekkel, kollégáinkkal, valamint a nemzetközi partnereinkkel, elsősorban az Európai Unió, ill. a szomszédos országok egyesületeivel.

A megvalósítás eszköze és módszere a tervek minél szélesebb körű megismertetése és konstruktív vitája. A társadalmi nyilvánosság területeinek erősítése, fórumainak igénybevétele.

Nemzetközi tapasztalataim azt igazolják, hogy a magyar könyvtárak és könyvtárosok a világ színvonalán dolgoznak, olyan feladatokat látnak el, amelyeket a „fejlettebbeknek” tekintett országok könyvtáraiban is láthatunk. Szépen példázza ezt a közel sem ideális körülmények között dolgozó József Attila Megyei és Városi Könyvtár sikeres és pozitív nemzetközi visszhangot kiváltó pályázata a 2018-as Zöld Könyvtári Díj versenyben.

Kell, hogy ez a tudás erősítsen minket és adjon erőt a sokszor nehéz kérdések megválaszolásához. Vegyük igénybe az információkeresésben szerzett jártasságunkat és pozitív hozzáállással keressük meg a legjobb megoldásokat.

Szeged, 2019. március 10.

Barátné Hajdu Ágnes